Székesfehérvár, 1911. XVIII. évfolyam, 26. szám. Csütörtök, március 2.

FEJÉRMEGYEI NAPLÓ

Előfizetési árak: 1 évre 16 kor., 1/2 évre 8 kor., 1/4 évre 4 kor. Egyes szám ára 10 fill.

Felelős szerkesztő: BILKEI FERENC.

Megjelenik: kedden, csütörtökön és szombaton este. Szerkesztőség és kiadó-hivatal: Szent-István-tér 1. Egyes számok kaphatók: a dohánytőzsdékben.

Székesfehérvár gyárai.

II. közlemény.

Mindnyájan ismerjük a Felmayer-gyár multját, tudjuk hogy a kitartó magyar munka és a magyar becsületesség vetette meg alapját 1845-ben, tehát akkor, midőn a magyar ipar még csecsemő korát élte. Tudjuk azt is, hiszen szemünk előtt fejlődött naggyá és virágzóvá, hogy a lemult majdnem hét évtized alatt a magyar textilipar elsőrangu tényezőjévé vált és a kis műhelyből, ahol egypár segéd dolgozott primitiv eszközökkel, olyan vállalat alakult, mely a mai modern technika minden eszközét egyesiti és ma 350 munkást, nagyszámu hivatalnoki kart foglalkoztatván, a székesfehérvári lakosság jó részének a megélhetés biztos kenyerét adja. A gyári személyzet és a munkások ma már majdnem fél millió koronát kapnak fizetés és munkabér cimén, amely óriási összegnek legalább is kilenctized része városunkban marad, a helyi kisipar pedig nagy mértékü támogatásban részesül a gyárnak teljesitett munkáért és az apróbb bevásárlások ellenértéke gyanánt.

A Felmayer-gyár néhány év előtt 1000000 korona befektetési költséggel átalakult és bővittetett. Tette pedig ezt azért, hogy a nagy és erős ipari Magyarország felépitéséhez hozzájáruljon, mert az volt a szándéka, hogy a külföldről importált cikkek jó részét magyar földön, magyar kézzel állitsa elő. És ösztönözte ezen elhatározásában a volt koaliciós kormány, mely anyagi és erkölcsi sulyának minden erejével gyámolitotta a magyar gyárakat, hogy termelésük nagyarányu, biztos piacra találó legyen.

A megnagyobbitott és államilag szubvencionált gyár üzemében ma már egy 350 lóerejü elektromotor, körülbelül 200 különféle munkagép és egy teljesen uj kazáncsoport állanak. Érdekes felemliteni, hogy ez a sok gép és berendezések az ujjá épitett gyárban és a régi helyiségekben 35000 négyszög méternyi beépitett területet foglalnak el és oly tökéletes alkotásuak, hogy a legmesszebb menő igényeket is bőven kielégitik.

A gyár ezidőszerint körülbelül tiz millió métert termel, a mely óriási mennyiség 10,000 kilométer hosszuságot tesz ki, értéke pedig öt millió korona. És ez a sok produktum nemcsak magyar földön nyer elhelyezést, hanem az európai államoknak majdnem mindegyikében megvan a nagyforgalmu piac, sőt a Felmayer-gyárat a tengeren tul is ismerik, mert a finom izlés, a remek kidolgozás a külföld termékeivel szemben első helyet biztosit a szolid gyáripar gyönyörü cikkeinek. A Felmayer-gyár ügynöke Bécs, Prága, Grác, Lemberg, Trieszt, Milanó, Párisz, Brüsszel, Berlin, Hamburg, London, Konstantinápoly, Saloniki, Bukarest, Beyrut földjén árusitják a székesfehérvári produktumot, sőt ott vannak Argentiniában, Buenos Ayresben is hol a Felmayer-gyár termékeit a lakosság nagyon kedveli.

Nem utolsó érdeme a Felmayer-gyárnak, hogy igen változatos és mindenkor egységesen szép mintái között a régi magyar stylt is megtartotta. Ebben a tekintetben egyedül áll az ország összes festőgyárai között, mert a kék alap magyar motivumokat mutató ornamentikáját a nagyobb költség, a nehezebb előállitási mód és a csekélyebb vevő kör miatt ma már valamennyi kihagyta produkciójából.

UJDONSÁGOK.

— **Lapunk mai számához** mellékeljük *Prohászka Ottokár dr.* megyéspüspök úr nagybőjti pásztorlevelét, a melyet hiveihez intézett. Olvasóink körében bizonyára örömet fog kelteni az apostolok utódának magasztos szózata, a melynek erős, sziklaszilárd hite, költői szépségei valóságos kincsei az egyházi irodalomnak.

A költö hagyatéka.

A „Fejérmegyei Napló" tárcája.

A nap nyugovóra hajol. Hamuszürke égbolt tekint le a szobámba. Letészem a tollat s a kandallóhoz ülök. A szivarfüst felhői mint homályos, titokzatos alakok nyulnak és keringenek a szobámban s csak növelik az alkony homályát. Egészen átengedem magamat annak a kellemes érzésnek, a mely a jól végzett munka után foglalja el a lelkünket. Hirtelen a csengetyü szava fölver álmadozásomból.

— Valaki van az ajtó előtt, — mondja a takaritóné. Önnel akar beszélni, uram. Egy feketeruhába öltözött dáma, a kis fiával kezén.

— Bocsássa be.

A hölgy és a fiu beléptek. Az asszony még nem lehetett koros, de a nyomoruság, mely lesirt az arcáról, idő előtt megviselte. A sovány, sápadtképü fiucska görcsösen kapaszkodott az anyja ruhájába. Tiz esztendősnek látszott az istenadta, de a nyomor olyan barázdákat szántott a gyermek arcán, hogy első pillanatban megesett rajta a szivem. Lassan közeledtek felém s mikor előttem állottak, megborzadtam, mintha kisértetet látnék.

— Kihez van szerencsém? — kérdeztem s a szemben álló székre mutattam.

A szegény asszony leült, magához szoritotta gyermekét, aztán halk, gyöngéd hangon válaszolta:

— Mallet Agricol özvegye vagyok. Ugy mondták, uram, hogy ön jól ismerte boldogult férjemet... Még a háboru előtt. Tudakozódni akartam, nem volna-e hajlandó... Szóval, uram, arra kérném, sziveskedjék előfizetni férjem hátrahagyott művének egy példányára.

Mallet Agricol! E név a legsajátságosabb érzelmek egész viharját költötte fel bennem. Mintha most is látnám magam előtt azt az érdekes fiatalembert, a kivel a Café Lisbonneban ismerkedtem meg, hol Polanceau — most képviselő és pártvezér — tartotta esténkint lázitó beszédeit egy pohár abszint mellett. Polanceau megjósolta a Bonapartek bukását s a forradalom kitörését. Mallet Agricol! Hogyne ismertem volna azt a fiatal, barnahaju, római fejü embert, a ki Polanceaunak a leghűségesebb s legrajongóbb tanitványa volt. Most is emlékszem, hogy Polanceau egy-egy tüzes szónoklata után a fiatal Mallet fölugrott az asztal mellől, megrázta hatalmas sörényét, mint a puszták oroszlánja s olyat ütött öklével a márvány asztalra, hogy a poharak és a dominókövek csörömpölni és táncolni kezdtek. Nemes, hevülékeny, naiv természetü ember volt, a kire a szép szavak mód felett hatottak. Igen, igen, emlékeztem reája.

Mihelyt kiütött a forradalom, Mallet fölvétette magát a seregbe s Le Bourget mellett ugy harcolt, mint a ki eszét vesztette. Mint a kommün tisztje esett el a chateau d'eau i barrikádon. Az egész ember nem volt több huszonhárom esztendősnél.

Mallet Agricol! Hogyne ismertem volna, ezt a szelid és bátor gyermeket, a ki az élet minden sanyarusága mellett sem vesztette el kitartását és kedélyét. Huszesztendős korában megházasodott, szerelemből. Latin és görög leckéket kellett adni, hogy eltarthassa feleségét és kis gyermekét. Tehát ez az ember müveket is hágyott hátra? Igen, igen, most jut csak eszembe. Hiszen egy este felolvasott egy-kettőt a verseiből. Érzelmes, ábrándos versikék voltak, de volt bennük őszinteség és költői báj.

Egészen besötétedett s én lámpát hozattam. Most már jobban szemügyre vehettem Mallet özvegyét.

Szegény asszony! Viseltes fekete ruhájában, piszkos shawljában, nyomorult kalapjában ugy tünt föl előttem, mint a megtestesült siralom.

Sövegjártó János vászon kereskedése Székesfehérvár, Barátok épülete, ELŐTT: Özv. HANEL ANTALNÉ. Nagy választék ágy és asztalneműekből, fehér és szines barchetok, stb. Olcsó szabott árak.

Mai lapunk 4 oldal.

00000121

Oroszlánvédjegyü frakkingek, gallérok, kézelők, hamerli magas és alacsony bőrkesztyük, lack és chevró báli cipők urak és nőknek, farsangi uri és női divat cikkek nagyválasztékban, olcsó szabott árak.

Knazovitzky Béla kamarai szállitó Székesfehérvár.

— **Oltáregyesületi mise.** Az Oltáregyesület rendes havi szentmiséje március 5-én 8 órakor lesz a szemináriumi templomban. Ugyanezen szentmisén végzik a leányok nagyobb Mária kongregációjának tagjai közös szent áldozásukat.

— **Eljegyzés.** Nedeczki Griebsch Viktor szolgaegyházai földbirtokos eljegyezte Hofmann Henriettát, Hofmann Ede, Bicskéhez tartozó németegyházai birtokos leányát.

— **Kinevezések.** A sárbogárdi megyei utbiztosi állásra a főispán Sántha Ferenc helybeli állami utmestert nevezte ki.

A vizvezetéki helyszini művezetési teendők ellátására a polgármester Gelb Adolf mérnököt nevezte ki.

A városi mérnöki hivatalnál Liebhardt János lemondása folytán megüresedett műszaki segédi állásra Schnuer Aladár építészt nevezte ki a polgármester.

— **A Katholikus Háziasszonyok Székesfehérvári Egyesülete** figyelmezteti tagjait, hogy a tagdijakat nem Budapestre kell küldeni, hanem özv. Szüts Kálmánné urnő (Székesfehér Vörösmarty tér 3.) pénztáros cimére.

— **A háziipari kiállitás.** Szombaton délután 4 órakor rekesztette be Saára Gyula dr. polgármester a volt sörház épületben rendezett idei helyi háziipari kiállitást. Elég sajnos, hogy a kiállitást nem valami sokan látogatták s igy kevesen is pártolták, de ennek legfőkép az volt az oka, hogy a kiállitást a belvárostól oly messze rendezték. Sokkal helyesebb lett volna azt pl. a belvárosi iskolák egyikében tartani, akkor bizonyára többen meglátogatták volna. A háziipari tanfolyamok fontosságát, erkölcsi, anyagi, kulturális nagy hasznát talán fölösleges is méltatnak. Hisz mindenki átgondolhatja, hogy télen, mikor a földmives munka szünetel, mikor az idő zordsága miatt ezer és ezer dolgos kéz tétlenségre van kárhoztatva, akkor egy ilyen háziipari tanfolyam valóságos istenáldás a szegényebbsorsu emberekre nézve. Mert nemcsak tanit, művel az ilyen tanfolyam, hanem ezen erkölcsi jók mellett anyagi jót, egy kis keresetet is nyujt a résztvevőknek. Nagyon kivánatos, hogy az illetékes körök eme tanfolyamok szélesebb körben való terjesztéséről, többféle hasznának gyakori ismertetéséről a szegény nép érdekében gondoskodjanak. Az állam e téren megteszi a maga kötelességét, pénzzel és szükséges eszözökkel, újabban gépekkel látja el a tanfolyamokat. Meg kell ragadni és ki kell használni tehát ezt a végtelenül kedvező alkalmat.

Az idei tanfolyamon 70-en vettek részt s a kiállitott tárgyak — kosarak, lábtörlők, seprők, kefék stb. — a tanfolyam részvevőinek meglepő ügyességét és különösen a a vezetőség buzgóságát és szakszerüségét árulják el. Nem mulaszthatjuk el tehát a nyilvánosság előtt megemliteni, hogy ez a siker Reé Isván ny. rendőrfőkapitány és Skultéti László gazdasági szaktanitó fáradságot nem ismerő ügybuzgó és szakavatott vezetésének köszönhető.

— **Uj állatorvos Csákváron.** A csákvári körállatorvosi állásra ketten pályáztak: Tremkó Ferenc lovasberényi és Boda János csákvári urodalmi állatorvos, kik közül Tremkó Ferencet választották meg.

— **A Nemzeti Szalon** március 26 án nyitja meg székesfehérvári kiállitását. A város e célra 500 koronát szavazott meg, a főispán elfogadta a védnöki, a polgármester pedig az elnöki tisztet. A helyi bizottság már megkezdte munkálkodását. A kiállitást a vármegyeház nagytermében rendezik és a megnyitáson több hirneves festőn kivül ott lesz Molnár Viktor államtitkár is. A rendezőség egy hölgybizottságot is alakit és a kiállitás idején sétahangversenyt is rendeznek. A kiállitás anyaga nemcsak gazdag, hanem magas szinvonalu is lesz.

— **A vármegyéről.** A vármegyei mezőgazdasági bizottság március 7-én délelőtt 10 órakor ülést tart.

A vármegyei közigazgatási bizottság f. hó 14-én tartja rendes havi ülését.

— **A Jézus Szive templomára** adakozni kegycsek voltak: Özv. Csáder Józsefné, Tujner Teréz 20 kor., Egy ismeretlen 10 kor., Heigerl Mici 5 kor.

— **Helyreigazitás.** Lapunk legutóbbi számában a nagy sietség közben kimaradt két kedves név: Kovács Stefike és Roszberger Juliska urleányok neve, a kik a kath. kör tea-estélyének egyik legkedvesebb élvezetét szerezték a hallgatóságnak, mikor pompás, tüzes zongorajátékukkal, több régi magyar táncnóta remek eljátszásával gyönyörködtették hallgatóikat. Midőn a véletlen ezen mulasztásáért őszintén bocsánatot kérünk, kijelentjük, hogy a tévedés jó magunknak volt a legkellemetlenebb.

— **Kinevezés.** A főispán a pusztaszabolcsi anyakönyvi kerületbe Babanics Mihály lemondása folytán Prommer János felsőcikolai tanitót teljes hatáskörrel anyakönyvvezető helyettessé nevezte ki.

— **Sorsjáték.** A Jótékony Nőegylet f. hó 26 án megtartott tárgysorsjátékának lapunk mult számában közölt számaiból tévedésből kimaradtak a következők: 2000, 2259, 2190, 1330, 1753, 327, 223, 106, 1757, 1572, 768, 1675, 2165, 2237, 1957, 2239, 2417.

Révai Nagy Lexikonát fölösleges a fővárosi könyvügynököktől megrendelni, mert azt épugy szállitja Klökner Péter udvari könyvkereskedő Székesfehérvárott, részlet fizetésre is.

Nagy, világoskék szemeinek olyan bánatos, olyan megható volt a tekintete! Egyik kezében ujságpapirba takart csomagot tartott, másik kezével átfogta gyermekét, a kiről azt hihette volna az ember, hogy a börtön levegőjében nevelkedett.

Azt mondtam az özvegynek, hogy ismertem férjét, meg sem feledkeztem róla s rendelkezzék velem.

A szegény asszony kibontja a csomagot, melyben öt hat vöröstáblás könyv volt s átad belőlük egyet.

— Minthogy ön oly jó, hogy előfizet a férjem könyvére, engedje meg, hogy a példányt azonnal átnyujtsam.

Megnéztem a kötet cimlapját, mely igy szólt: „Mallet Agricol hátrahagyott művei. Előszóval kiséri Pollenceau Mihály a parlament tagja.“

— Ah ugy, tehát Pollanceau ur előszót irt hozzá?

A gömbölyüfejü, tüskés bajuszu Polanceau sohasem volt kedvemreváló ember. Az asztaltársaságunk hevült és rajongó ifjai között ez az ember maga volt a megtestesült hidegvér és nyugalom. De e nyugalom mögött keserü gyülölet lappangott. Olyan volt ez az ember, mint egy pohár kristálytiszta, hideg viz, a melyben azonban gyilkos méreg van föloldva. Bár a jogi tudományok minden ágában nagyon jártas volt, mégis a doktorátuson elbuktatták, mert doktori értekezése tele volt tulzó szocialisztikus eszmékkel, amelyeket tanárával szemben is hevesen védelmezett. Másküllönben is bátor ember volt s egy párbajban lelőtte az ellenfelét. Szónoklatai tele voltak gyülölködéssel és epével. Mig a könnyüvérü fiatalok harci dicsőségről, győzelemről álmodoztak, Polanceaunak egyetlen gondolata a boszu volt. Jó eleve összeállitotta a gyanusak névsorát. Azok közé a kiismerhetetlen forradalmárok közé közé tartozott, a kik az első hevesebb fölkelés alkalmával már a rendőrségre szaladnak s besugják a gyanusak neveit. Sajátságos és mégis ugy van, hogy minden összeesküvőben a titkosrendőr ösztöne is lappang. Mint Mallet Agricol, vagy mint a többiek akik később börtönbe kerültek vagy számüzetvék: Polanceau is a kommünhöz csatlakozott. Csakhogy volt esze s még idejekórán szabadult ki a veszedelemből, ugy, hogy moshatta kezeit, mint Poncius Pilátus. Végre képviselővé választották. A kamarában mindig a szélsőbaloldallal szavazott s tehetsége által csakhamar nagy befolyásra tett szert, ugy, hogy már alapos kilátása volt a miniszterségre.

— Igen uram, szólt az özvegy, Polanceau ur irta az előszót boldogult férjem könyvéhez. Valóban legjobb akarata mellett sem tehetett többet értünk. Hiszen tudja, Polanceau ur nem a legjobb lábon áll a kormánny l.

Mialatt beszélgettünk, az előfizetési pénzt a szegény asszony kezébe nyomtam. Nem mertem neki többet adni, mert hiszen nem koldulni jött hozzám. Néhány perccel később az özvegy felkelt a székéről s én kikisértem az ajtóig.

Mihelyt magamra maradtam, hozzáfogtam a könyv elolvasásához. Mallet barátai, akik öt mint forradalmárt ismerték, nagyon csalódhattak, ha átolvasták ezt a könyvet, mely a kikelet bájával és frisseségével, az érzelmek gyöngédségével és finomságával pályázott az olvasók érdeklődésére. Meglátszott a verseken, hogy a mézeshetek gyönyöréből születtek. A fiatal feleség neve majd mindegyik lapon előfordult. A költő megirta egyetlen, szüzi szerelmének egyszerü, bájos, megható történetét, elkezdve az első találkozáson, a mikor a társaságban a lámpaernyő védelme alatt az első pillantásokat váltotta fiatal kedvesével. Milyen sajátságos, milyen kegyetlen dolog, hogy ez a kedves idill egy borzalmas drámai megoldással ért veget. Milyen különös, hogy az a méla tekintetü, szelidlelkü fiu, a kit a városnegyed jóságos nénikéi mind megbámultak, a mikor fiatal feleségét sétára vitte, élére állt egy csomó vad, erőszakos embernek s életét adta egy darab vörös rongyért. Hát nem égbekiáltó dolog ez? Oh mennyire gyülöltem e pillanatban az átkos pártszenvedélyt, mely minden jót és nemeset megront. Könyek lopóztak a szemeimbe, szivem hangosan dobogott. Nem birtam uralkodni magamon s egy heves mozdulattal becsaptam a könyvet. A vörös táblán ismét Polanceau nevét olvastam.

Ugyan micsoda előszót irhatott ez a vad fanatikus annak a szegény dalos fiunak a verseihez. Vajjon megértette-e azokat a mélabús édes dalokat! Végigfutottam az előszón és azonnal meggyőződtem arról, hogy a radikális képviselőnek fogalma sem volt a kötet költői szépségeiről. Nem volt abban az előszóban egy mák szemnyi részvét, egy szikrányi meghatottság. Csupa szóvirág, semmitmondó banálitások, itt-ot

— **A járványkórház** ügye közeledik a megvalósuláshoz. A miniszter kijelölte egyik mészaki tanácsosát, aki az épületek terveit el fogja készíteni. A mint halljuk, a kórház 24 ragályos beteg számára épül s még egy barakja is lesz, amely 40 beteget fogadhat magába. A kórház helye ez idő szerint még nincs meghatározva.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik Isten ben boldogult özv. Wurcinger Józsefné elhunyta alkalmából őszinte részvétüket nyilvánitották és a gyászszertartáson megjelentek, fogadják ezuton hálás köszönetünket. — Székesfehérvár, 1911. március 1. *A gyászoló család.*

— **Az árvaházi bizottság** hétfőn d. u. 3 órakor ülést tart, a melyen részben az alapitólevelet fogják tárgyalni, részben pedig az árvaház vagyonának miként való felhasználásáról fognak tanácskozni.

— **A Velencei-tó halászatának értékesitése.** A Velencei-tavi halászati társulat *Nádasdy* Tamás gróf elnöklésével tartott rendkivüli közgyülésen a Velencei-tó fogalma alá eső vizterület egységes bérbeadását határozván el, a mostani versenytárgyaláson egy győri nádgyárós ajánlatát fogadták el. Az ajánlat szerint nevezett bérbeveszi a Velencei-tó fogalma alá eső vizterület halászati jogát 20 évre, 1912. január 1-től 1913. évi december 31-ig évi 12.800 korona bérösszegért. Ez az alapbérösszeg azonban ötévenkint 20—20 százalékkal emelkedik. A bérlő a halászatot a fönálló törvényes korlátozások és a társulat miniszterileg jóváhagyott üzemterve alapján gyakorolhatja. A tómenti lakosság igényeinek kielégitésére tartozik a tó partjain fekvő községekben három helyen heti piacot tartani. A megkötött bérszerződésben a rendszeres halasitás föltételei biztositva vannak. Maga a tó területe 4000 katasztrális hold. A földmivelésügyi minister a tó halállományának szaporitása céljából öt métermázsa pontyot küldetett a Velencei tónak.

— **Köszönetnyilvánitás.** Hálás köszönetünket nyilvánitjuk mindazon jó ismerősöknek, kik boldogult felejthetetlen jó édes anyánk özv. Tankovich Ferencné elhunyta alkalmából őszite részvétüknek kifejezést adtak. Székesfehérvár, 1911. március 2-án. *Lhotka család.*

— **Gyermekek szinielőadása.** Sikerült szinielőadás volt vasárnap és hétfőn Fehérvárcsurgón az irgalmas nővérek zárdájában, mely alkalommal előadták: „A jó példa vonz", „Az elkényeztetett leány" és a „Kakas" c. darabokat. A Máriagyermekek olyan szépen és megnyerően játszottak, hogy egészen megiepte a közönséget. Ez pedig a kedves nővérek érdeme, kik nem kiméltek semmi fáradságot, hogy a reájuk bizott gyermekeket minden jóra és szépre tanitsák.

---

egy-egy politikai czélzat, egy-egy szemtelen kitérés melylyel a képviselő ur önmagának kivánt hizelegni. Épen az uj választások küszöbén voltunk s Polanceau fölhasználta a költő könyvét egy kis reklámra. Elfogott az undor s féiredobtam a könyvet.

Este a szinház előcsarnokában találkoztam Polenceau urral. Ott állott a Voltaire-szobor lábánál, néhány közönséges arcu uri ember társaságában. Ruháik szabása elárulta, hogy vidékről valók. Polanceau ur épen a magasabb politika titkaiba avatta be őket. Polenceau ur kitünő szinben van, öltözéke kifogástalan. A régi tágbaszakadt forradalmár szalónias alakká változott, a ki immáron megérett — a miniszterségre.

S a mikor Polanceau urat az előadás alatt megpillantom páholyában, egy fényesen öltözött, de nem épen kiváló hirü hölggyel, eszembe jut a mult, a Café Lisbonne, a tragikus véget ért költő, a kinek hamvai künn nyugosznak a Pére Lachaise-temető egyik zugában. Magam előtt látom a szerencsétlen özvegyet, a ki egy csomó könyvvel s beteg gyermekével végig vándorol Páris utcáin. Mintha most is hallanám gyönge hangját, a mint Polanceauról beszél:

— Igazán uram, legjobb akarata mellett sem tehetett értünk többet.

Oh igen, Polanceau ur először irt Mallet könyvéhez s ezzel — ugy véli — eleget tett a kötelességének. Oh, a nyomorult! A silány!

Coppée Ferenc.

— **Az országos gyermekvédő liga** vezetősége tegnap délelőtt egy kérő átiratot küldött vármegyénk alispánjához, melyben hivatkozva a szokásra, hogy minden év tavaszán a nagyobb városokban és falvakban a gyermekvédő liga javára gyüjtést rendeztek — arra kéri az alispánt, hogy a vármegye községeiben és városában a gyüjtő bizottságokat szervezni, illetőleg fölkérni sziveskedjék. A gyermeknap pontos dátumát később fogják a vármegye vezetőségével közölni.

— **A Szent István** temetkezési társulat azon tagjait, akik az általam beadott inditványnyal megismerkedni óhajtanak, kérem **pénteken este 6 órakor** Távirda-utca 6. sz. a. a Hitelszövetkezet hivatalos helyiségében tartandó értekezleten megjelenni sziveskedjenek. Sallai Izor.

— A **Magyar Figyelő** most megjelent számának első cikke Mezei Ernő egy tanulmánya, amely az uj államépitők cimén erős szavakkal birálja a magyar szabadkőmivesség azon áramlatát, amelyek destruktiv és nemzetellenes tendenciákat képviselnek. Gróf Tisza István „Andrássy Gyula a művészetről" cimen irt tanulmányt. A leánykereskedés ellen ezuttal özv. Báthory Nándorné közöl megdöbbentő adatokat a szerenszétlen hungárákról, Lovik Károly novellát irt, Lósy József természettudományi tanulmányt. — „Levelek Magyarországból" cimen a szerkesztőség uj rovatot nyitott; az első ilyfajta levél e számban jelenik meg és Debrecenből van keltezve. Gazdag a szám szinházi része, amelyben Csajtey Ferenc ir az Operaház válságáról, Ambrus Zoltán pedig a Pornografia és szinházak cimen ir érdekes cikket. Szinházi krónika és feljegyzések rovata egészíti ki a Magyar Figyelő ez évi 5. számának tartalmát.

— **Életunt emberek.** Bauer István falubatyányi lakos valamikor jobb napokat élt. Betegsége és a pálinka élvezete azonban nyomorba döntötték az egykor jómódu embert. Folyó hó 27-én azután Bauer véget vetett a földi nyomoruságnak, öngyilkossá lett, felakasztotta magát. Hozzátartozói kihült hullájára találtak rá.

Ostyán János 84 éves nagyvelegi földmives nem tudta bevárni hátralevő napjainak végét. Hozzátartozói távollétében a ház padlásán felkötötte magát és meghalt. Tettének oka életuntság.

— **Rendőri hirek.** Lindmayer Aranka budapesti illetőségü csavargó nő, a mi állandó kellemetlen vendégünk kitiltás dacára is ujból visszatért városunkba. A rendőrség 30 napi elzárásra és illetőségi helyére toloncolásra itélte el.

Kassai Géza nagykanizsai illetőségü pékségédet a rendőrség városunkbani csavargás miatt 3 napi elzárásra és illetőségi helyére toloncolásra itélte. Ugyanilyen sors érte Kovácsovics Antal Stridói (Zalam.) illetőségü szökött péktanoncot is, akit 3 napi elzárás elszenvedése után illetőségi helyére toloncoltat a rendőrség.

— **Bünügyi fötárgyalások** a székesfehérvári kir. törvényszeknél 1911. évi március hóban következő sorrendben fognak megtartani. Márc. 1. Pap Verona és tsa több rendb. lopás bünt. Tammenbaum Béla sikkasztás bünt. Mikó István lopás bünt. Szabó Béla és 1 tsa lopás bünt. Rafael József lopás bünt. — Március 4. Németh János és 4 társa sulyos testi sért. bünt. Bartos Pál lopás bünt. — Március 7. Petres Ernő és Halmos Henrik közveszélyü megrong. v. Sánta Ferenc lopás bünt. — Március 8. Dudás Márton és 2 tsa közveszélyü megrongálás vétk. Kiss József lopás bünt. (ujrafelv.) Fekete György lopás bünt. Fekete György lopás bünt. — Március 11. Varga József és 5 társa sulyos testi sértés bünt. Vinis József csalás büntette — Március 14. Somogyi István és 15 társa lopás bünt. Csehi Lajos nyomdász nyomtatv. utj. elk. rág. v. — Március 15. Perger Ferenc és 3 társa lopás bünt. Teller Ferenc sulyos testi sért. bünt. Rotter Lajos magánokirat hamisitás. — Március 18. Zóka András lopás bünt. Varga György lopás kisérl. bünt. — Március 21. Szücs Gábor és 3 tásra orgazdaság bünt. ifj. Toman József és társa csalárd bukás bünt. — Március 22. Nagy József és 3 társa hamis tanuzás bünt. Csizmarik Lajos és társa sulyos testi sért. bünt. — Március 28. Winter Mátyás és társai sulyos testi sért. bünt. Morányi István és tsa lopás bünt. — Március 29. Nagy István zsarolás kisérl. bünt. Gubicza Gergely sulyos testi sértés bünt. Fórizs János hatóság elleni erőszak bünt.

— **Székely-féle javaslat és a jogivizsgák.** Minthogy a Székely-féle javaslatból pár hónap mulva törvény lesz, mindazok, akik a törvény életbeléptéig doktorátust nem szereznek, csak két évvel később lehetnek önálló ügyvédek. A kik azt akarják, hogy az uj törvény reájuk ki ne hasson és igy két évet nyerjenek, forduljanak a Dr. Dobó jogi szemináriumhoz (Kolozsvár, Bolyai-u. 3.) melynek segitségével hat hét alatt letehetnek egy szigorlatot. Ez annál is inkább tanácsos, mert a beállott egyetemi rendszer változások következtében a szigorlatok anyaga aránytalanul megnagyobbodott. Az intézet kikölcsönzi tankönyveket helyettesitő, az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzeteit, melyekből otthon előkészült jelölteket rövid rekapituláló kurzus során készíti elő. A „Jogi vizsgák letétele" c. most megjelent könyvet díjmentesen megküldi.

— **Kisebb lopások.** Folyó hó 1-én éjjel Zemmel Mátyásné Malom-utca 6. sz. a lakos szobájából 4 szoknyát lopott el ismeretlen tettes. — Simon István fogházőr Almássy-telepi lakos feljelentést tett a rendőrségen, hogy f. hó 1 én éjjel az udvarán álló tyukketrecet ismeretlen tettesek felfeszitették és onnan 8 drb. bosnyák nyaku kendermagos tyukot 24 korona értékben elloptak.

SZINHÁZ.

Kedd, február 1.

A farsang végén megóhajtja az ember a kacagást, a léleknélküli bolondságot, a se füle se farka komédiát. Szalkai igazgató ezt is eltalálta, mikor a Szinházi képtelenségeket adatta elő. Egy 30 tagu szinésztruppnak hat deli tagja elmarad a többitől s a maguk szakálára dolgoznak. Előadnak drámákat, operákat, vigjátékokat stb. Van nézőközönségük is a szinpadon, a kik közül Bátori mindenbe belebeszél összevész a többi nézővel — persze a mi, a másik publikum harsogó kacagása mellett. A szinpadon pedig rémes drámákat játszanak. Borzalmas páthosszal üvöltik egymás fülébe a szerelmüket, mig végre előkerül a gyilok egy rossz fakard képében, a mellyel a hónuk alatt addig riszálják egymást, mig sorra ki nem szenvednek. Végül kilép a lyukából a sugó is és agyonszurja magát egy ceruzával.

Ilyen bolondságok mellett mulatott a publikum, de oly jóizüen, olyan igazán a szivéből kacagva, hogy a beteg ember is meggyógyult tőle.

Szerda, március 1.

A medikus. Bródy Sándor három életképe, folytatásokban. Bemutató. A bemutatást igy is eszközölhetnénk: *I. életkép:* a patkanyok az üres éléskamrában, ahol minden megrágatik ami megrágható és meg nem rágható. *II. életkép:* kotorászás a szemetes ládában, kiválogatása mindennek ami ocsmány, ami durva, ami piszkos, de azért akad olyasmi is, amit még használni lehet. *III. életkép:* a patkányok a telt kamrában, amikor jóllaknak, de aztán összemarakodnak és kimarják egymást, de aztán részletekben mégis kibékülnek és elpihennek.

Persze, tisztelt jóizlésü olvasóm, te mindenre azt mondod, hogy mi a fészkes fülemülének kell mindezt „végigélvezni", a patkányokat is, meg a szemetesláda tartalmát, az izével is. Hát, kérlek, ez a modern magyar irodalom. Ez most érdekes. Egyes enervált embereknek tetszik a még enerváltabb Bródi Sándor a kilugozott, cinikus, ronda gondolataival. Azt hiszik, hogy minden noch nie da gewesen! tehát érdekes, pláne, mikor Bródi Sándor bölcseje a Dob utcában ringott — akkor meg kétszeresen érdekes, amely iránt nem érdeklődni kulturátlanság, ázsiai ősmagyarság, Kutyabagos!

Az első életképben orvosnövendékek, meg egy szökött fehér kispap fekete reverendában bemutatják azt a tanyát, ahol nincs mit enni. Egy óra hosszat nyomkodja előttünk Bródy Sándor ezeknek az éhes alakoknak a gyomrát elülről és hátulról, a változatosság kedvéért azonban oldalvást is. Aztán bejön egy leány (Boris), akivel a főhős (Dári) hirtelen összeesküszik. Pap is van, aki megáldja őket: a fehér kispap (Nyikos) fe-

00000123

ketében s tart nekik egy olyan hülye dikciót, a melynél hülyébb csak Bródi Sándortól kerülhet ki. Nem azért esküsznek össze, mert szeretik egymást, hanem azért, mert Bródinak anyag kell ahhoz, a mivel a témát tovább folytathatja. Készülődnek a lefekvéshez, de ugy, hogy a jobb érzésü publikum ha teheti, a távozás hímes mezejére lép. A második felvonásban a medikus a menyasszonyánál (Sándor Julia) van, mert igaz, hogy valahogyan hűséget esküdött valakinek, a kihez semmiesetre se akar hű maradni, de mint stylszerü médikus, kitartatja magát egy orvos (Kovács) családjával, a melynek a leányát el kell vennie. Olyan gyalázatos, olyan piszkos durva jellemü ember módjára beszél a menyasszonyával, hogy viszket a tenyerünk, szeretnénk felpofozni, hogy miért kell az ilyen szemétdombot a mi szemeink és orrunk előtt fölkotorászni! A menyasszony kiutasitja a vőlegényt, a kinek hirtelen eszébe jut, hogy nagyon szereti a menyasszonyát, aztán meg a menyasszonynak jut eszébe, hogy nem élhet a vőlegénye nélkül. A harmadik felvonás ismét a patkánytanyán játszik. Mert a medikus apja kicsalt a fia menyasszonyától egy takarékpénztári könyvet és most van nagy lakodalom. Az apa (Bátori) részeg oldalát azonban kidöfi a titok, hogy ő kicsalta a pénzt. A fia, akár egy római karakter, iszonyuan fölhörken és kidobja az apját, pedig ő az egész orvosnövendéki életében a menyasszonya zsebéből élt. Aztán kidobja az első menyasszonyát, illetőleg hozzáadja a kiugrott kispaphoz, végül pedig előbujik a piszkos ágy takarói közül a menyasszony és elmondják egymásnak azt, a minek a darab háromnegyed részében az ellenkezőjéről igyekeztek bennünket meggyőzni, hogy nagyon szeretik egymást.

Hát ennél otrombább otrombaságot keveset trancsiroztak még fel szinpadon. Most már igazán nincs más hátra, mint hogy a magyar hirlapirodalom el kezdje verni a nagy dobot a mi fölséges, koronázatlan szinmüirónkról Bródi Sándorról, beszéljen akkora lyukat a németek hasába, hogy ezt is előadják Berlinben, mint a legzseniálisabb magyar szinmüiró művét, ugy mint a Tanitónőt, hogy az egész világ kiröhögjön bennünket azért, hogy ilyenek a magyarok. Az előadás olyan volt, a milyen lehetett. Szinészeink küzködtek, dolgoztak, kotorták a szemetet, a közönség pedig igen nagyon kellemetlenül érezte magát és azt gondolta magában, hogy jól van, bánja az ördög, hogy a Bródi Sándor légkörében igen pocsékul megy azt élet, de hogy miért kell mindezt a mi szinpadunkon börzöngetni — az egyáltalán nem értjük. Boszankodtak, hangosan közbebeszéltek, a legkomolyabb jeleneteknél nem tudták visszatartani a gunyos nevetést és megbotránkozást.

Szóval nagyobb, illetőleg otrombább hülyeséget nem láttunk még egyhamar a fehérvári szinpadon. Reméljük, hogy nem is lesz alkalmunk többé látni.

No de azért egy egészen bizonyos: a böjtnek, a koplalásnak, az önmegtartóztatásnak, az ember megutalásának gondolatát alig lehetett volna hamvazó szerdán hathatósabb eszközzel fölébreszteni, mint Bródi Sándor Medikusával.

Heti müsor:

Csütörtök: Cigányszerelem. Papir Sándor és vendégfellépte.

Péntek: Varázskeringő. Papir Sándor és P. Kornai Margit vendégfellépte,

Szombat: Ismeretlen táncos, Déri Béla jutalomjátéka.

Törvényszék.

4 évi fegyház. Lapunk legutóbbi számában már megirtuk, hogy Vitay Kálmán volt sóskuti tanitó bünügyében a székesfehérvári kir. törvényszék február 28-án tartotta meg a bünügyi főtárgyalást, amely azonban lapunk zártáig nem ért véget. Itélethozatalra csak este fél 7 órakor került a sor. Magáról a tárgyalás lefolyásáról nem irhatunk, mert az a törvény értelmében zárt tárgyalás volt, de az itéletet már szabad nyilvánosságra hoznunk. A biróság beigazoltnak találta a vádat, amely szerint az emberi mivoltából kivetközött állatias tanitó 2 kis leányt megrontott és ezért őt 4 évi fegyházra és 1 évi hivatalvesztésre itélte.

A szálloda tolvajok. F. hó 1-én tárgyalta a helybeli kir. törvényszék annak a szerelmes pérnak a bünügyét, mely a mult év november 20 án este megszállt a helybeli Kálozi vendéglőben s mire a hajnal meghasadt, akkorra kifosztotta a vendéglősné kárára a szállószobájukban levő szekrényt. Mintegy 300 korona értékü ruhanemüt vittek magukkal és oly ügyesen megszöktek, hogy csak 2 heti körözés után tudta őket a városhidvégi csendőrörs elfogni. Az ifju Lőrincz János 19 éves brassómegyei lakatossegéd, a leány Pap Veronka 18 éves faluhidvégi illetőségü cselédleány. Kiderült róluk, hogy Dombováron a fehérvárihoz hasonló 400 K ás lopást követtek el az ottani Korona szállodában. A kir. törvényszék mindkét vádlottat bünösnek mondotta ki s Lőrincz Jánost 4 havi, Pap Veronkát 3 havi fogházra itélte.

Sikkasztó. Tönnenbum—Tenyeresi—Tolnai—Táncos Béla a Singer varrógép cég helybeli vezérügynökségének utazója és pénzbeszedője néhány hónappal ezelőtt az általa beszedett pénzből elsikkasztott 710 koronát. A kir. törvényszék f. hó 1-én 6 hónapi börtönre itélte a sikkasztó pénzbeszedőt.

Nagyreményü csemete. Három hónappal ezelőtt történt, hogy Csákváron Pap Kálmán káplánt gyóntatni hivták s mig ő hivatását teljesi tette, azalatt Rafael Jóska 13 éves cigánygyerek belopózott a tisztelendő ur szobájába s onnan 24 koronát meg egy acél zsebórát elemelt. Jóskát a csendőrök akkor letartóztatták s őkelme azóta Lengyel Dávid fogházfelügyelő szives vendégszeretetét élvezte. A kir. törvényszék a f. hó 1-én megtartott tárgyaláson 3 hónapi fogházra itélte a nagyreményü csemetét, mivel pedig ezt az időt már előre kitöltötte, azonnal szabadlábra helyezték.

COAKSZ!

Alólirt légszeszgyári igazgatóság a legjobb minőségü antracit darab kőszénből elő állitott

Coaksának

métermázsáját 3 korona 60 fillérért a légszeszgyárban azon kedvezmény mellett, hogy a ki 3 métermázsát vagy ennél nagyobb mennyiséget vesz egyszerre, annak a légszeszgyár a saját fuvarán a Coakszot helyben a házhoz (a ház kapujáig) szállitja 3 korona 80 fillérért métermázsánkint.

Utalvány csak a légszeszgyárban váltható.

A székesfehérvári Légszeszvilágitási Társulat igazgatója.
Mráz V.

ZILZER MANÓ
férfi-, fiu- és gyermekruha raktára
Székesfehérvár, Szögyény-Marich-utca.
Állandóan nagy raktáron mindenféle
férfi-, fiu- és gyermekruhák
egyszintén
papi öltönyök,
Ferenc József-kabát,
köpenyek (havelok)
bőrkabátok, utazóbundák,
raglan-feloltők, kabátok.

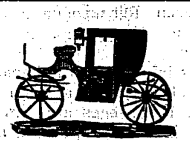

HIRTLING PÁL
ÉS FIAI
Motorerőre berendezett kocsigyártó telepe.
Üzlet: Tolnai-utca 16. Székesfehérvár Raktár: Simor-utca 35.
Raktáron tartok minden fajtáju kész ruganyos kocsit, kész korbákat, kerekeket és a hozzá tartozó farészeket.
Javitásokat u. m. kovács, bognár, fényező és nyerges munkákat jutányos áron eszközöljük.

Épitkezési anyagok
u. m.: vasgerendák, tégla- és habarcsfelvonók, állványkapcsok, falkötővasak, valamint szerszámok és szerszámgépek, csövek, viztartányok, szivattyuk, emelőgépek, transmissiók, távirdadrótok bekeritéshez uj és használt állapotban legolcsóbban kaphatók:
Davidovics Jakab és Társa
Budapest, VI. Váczi-ut 11-a Nicholsongyár mellett.
Vesznek mindenféle gyárberendezéseket és ócskavas hulladékot.

Nyomatott az Egyházmegyei Könyvnyomdában Székesfehérvárott.

00000124